

заходів реагування та зменшення впливу ризику, методики розрахунку та оцінки показників, та, як наслідок, відповідного плану дій.

Список використаної літератури

1. Вікіпедія [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://uk.wikipedia.org/>.
2. Горулев Д.А., Богоявленский С.Б., Тарасевич Л.А. Имущественное страхование: виды, рискология, страховые продукты [Електронний ресурс] / Д. А. Горулев, С. Б. Богоявленский, Л. А. Тарасевич. – Режим доступу: http://gorulev.ru/files/FINEC/lections_books/book_PropIns.pdf. – 2012.

УДК 368

Ю.В. Лисковець,

студентка IV курсу ФЕФ,

спеціальність «Фінанси і кредит»,

ДВНЗ «Київський національний економічний університет

імені Вадима Гетьмана»,

В.О. Бистрановський,

студент IV курсу ФЕФ,

спеціальність «Фінанси і кредит»,

ДВНЗ «Київський національний економічний університет

імені Вадима Гетьмана»,

науковий керівник: Т.І. Стецюк,

к.е.н., доцент, доцент кафедри страхування,

ДВНЗ «Київський національний економічний університет

імені Вадима Гетьмана»

СТРАХУВАННЯ ПРЕДМЕТІВ МИСТЕЦТВА ТА АНТИКВАРІАТУ

Страхування є одним з найважливіших елементів всієї економічної системи держави. Здійснення сучасних ринкових реформ в Україні в значній мірі залежить від ефективності страхової діяльності та підвищення її ролі в

економіці. Економіка ринкового типу зумовлює значне зростання ролі страхування в суспільному відтворенні, розширюється сфера страхових послуг, розвиваються нові види страхування такі як страхування предметів мистецтва та антикваріату.

Законодавством України не визначено такого поняття як «предмети мистецтва», натомість зазначено, що культурні цінності, антикваріат – це об’єкти матеріальної та духовної культури (яким понад п’ятдесят років), що мають художнє, історичне, етнографічне та наукове значення, а також підлягають збереженню, відтворенню та охороні.

Особливістю страхування культурних цінностей є їх оцінка, адже предмети мистецтва не мають жодної ринкової вартості доти, поки не пройдуть експертизу, не отримають документ, який підтвердить їх цінність, достовірність та визначить остаточну вартість. При їх оцінці враховують як їх зберігають і де, кількість екземплярів, автора тощо. Однак кваліфікованих оцінювачів в Україні мало: біля трьох з антикваріату і не більше п’яти – із сучасних напрямів мистецтва. Саме це є причиною непоодиноких випадків шахрайства, адже український ринок переповнений підробленими творами мистецтва. За даними статистики на одну річ антикваріату припадає до десяти підробок. Підроблюють практично все. Про це свідчать випадки у регіональних музеях Умані та Ямполі, коли протягом 2004-2006 р. у цих музеях спробували непомітно повісити підробки замість оригіналів. Дискусії щодо справжності резонансних робіт ведуться і наразі [3].

У практиці західних страховиків проблем з приводу того, яким фахівцям довіряти оцінювання, не виникає: зазвичай вони наймають штатних експертів. Так, експертизу майна для найбільшого у світі страховика культурних цінностей компанії AXA Art здійснює близько п’ятдесяти власних оцінювачів по всьому світу [2, с. 394].

Страхування предметів мистецтва має свою специфіку та потребує покриття особливих ризиків, які не можуть бути передбачені звичайним договором страхування. Ці обставини визначають особливості ризиків, які покриває страхування. До таких відносять збитки, викликані погодними

умовами, наприклад, розшарування фарби або виникнення кракелюрів (тріщин, які утворюються на живописній поверхні картини), знецінення тощо. Особливістю та водночас проблемою ринку страхування предметів мистецтва в Україні є досить великий список винятків стосовно страхових випадків (природне зношення предмета мистецтва, виявлення внутрішніх прихованих дефектів, втрата та пошкодження при реставрації тощо).

Необхідно також відмітити проблематику ринку антикваріату в Україні, який є ринком багатих, практично ніхто з них не зацікавлений у страхуванні цих предметів, так як цей процес потребує незалежного оцінювання вартості об'єкта страхування. Таким чином інформація щодо того куди та скільки саме грошей вкладають заможні люди стане загальновідомою. Тому цей ринок в нашій країні фактично перебуває в тіні, що дозволяє власникам на свій розсуд встановлювати ціни на твори мистецтва, перепродавати їх тощо. Підтвердженням вищезазначеного є часті випадки вивезення предметів мистецтва за межі України колишніми можновладцями та політиками. Якби ці об'єкти були застрахованими, то страховики володіли б повною інформацією про них, що дозволило б нашій державі зберігати культурну спадщину, а не втрачати її.

Незважаючи на це, зацікавленість страховиків цим сегментом ринку зростає, що зумовлено низкою чинників: поступова легалізація вітчизняного арт-ринку; твори мистецтва, вартість яких постійно зростає, є надійним інструментом інвестування; придбання творів мистецтва відбувається з метою підтримки іміджу. Тому розвиток страхування творів мистецтва є дуже важливим для України, тож, на наш погляд, необхідно вжити таких заходів задля збереження культурних цінностей нашої держави та передачі їх наступним поколінням:

- залучити висококваліфікованих спеціалістів з інших країн світу (а також запозичувати їх досвід), які здатні здійснити оцінку та визначити реальну вартість того чи іншого предмета мистецтва як об'єкта страхування;

- здійснювати страхування не лише іноземних творів мистецтва, коли вони виставляються в Україні, а й вітчизняних;

– прийняти Закон «Про обов’язкове страхування творів мистецтва, які перебувають у державній власності»;

– стимулювати приватних колекціонерів здійснювати страхування предметів культури та мистецтва шляхом надання їм податкових пільг (крім можливості не сплачувати ПДВ при ввезенні культурних цінностей на територію України) тощо.

Варто зазначити, що цей ринок має бути ліцензованим, знаходитися під чітким контролем держави і підлягати обов’язковому страхуванню.

Список використаної літератури

1. Правила торгівлі антикварними речами, затверджені Наказом Міністерства економіки і з питань європейської інтеграції України, Міністерства культури і мистецтв України від 29 грудня 2001 р.

2. Шпирало-Запоточна Л. Особливості страхування культурних цінностей у контексті сучасного художнього процесу / Л. Шпирало-Запоточна // Вісник Львівської національної академії мистецтв. – 2012. – Вип. 23. – С. 386-396.

3. Підробки живопису в Україні: чи все те золото блищить? [Електронний ресурс]. – Режим доступу: // <http://life.pravda.com.ua/culture/2010/07/13/53504/>.

УДК 368

О.М. Лобова,

к.е.н., асистент кафедри страхування та ризик-менеджменту,
Київський національний університет імені Тараса Шевченка

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ СТРАХУВАННЯ ВІД ТЕРОРИЗМУ

Бойові дії на Сході змушують багатьох замислитися над тим, чи можна якось убезпечити себе від можливих ризиків, пов’язаних з громадянськими заворушеннями, тероризмом і військовими діями.

Ще півтора роки тому такого роду питання практично ніхто не ставив перед собою. Щодо страхування цивільних хвилювань ніхто не цікавився, про